

Prof. dr hab. inż. Kazimierz Michał Pietrusiewicz

Notka Biograficzna

Prof. dr hab. inż. K. Michał Pietrusiewicz, urodzony w Białaczowie w r. 1946, pracuje obecnie na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie na stanowisku profesora zwyczajnego.

Po ukończeniu w r. 1969 studiów na Wydziale Chemicznym Politechniki Łódzkiej ze specjalnością 'technologia tworzyw sztucznych' związał swą karierę naukową z chemią organiczną, podejmując pracę w łódzkim ośrodku Polskiej Akademii Nauk funkcjonującym początkowo jako kierowany przez prof. dr hab. Jana Michalskiego zamiejscowy Zakład Instytutu Chemii Organicznej PAN w Warszawie, a od r. 1972, jako samodzielne Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN w Łodzi. Stopień doktora nauk chemicznych uzyskał w CBMiM PAN w r. 1976 (promotor prof. dr Ryszard Bodalski), stopień doktora habilitowanego w zakresie chemii organicznej na Politechnice Łódzkiej w r. 1989 oraz tytuł profesora, na wniosek Rady Naukowej CBMiM PAN, w r. 1996. Ważnymi etapami kariery prof. K. M. Pietrusiewicza były także dwa długoterminowe staże badawcze w USA na Uniwersytecie Północnej Karoliny w zespole prof. Ernesta L. Eliela (1976-1978) i na Uniwersytecie Wisconsin w zespole prof. Barry'ego M. Trosta (1982/1983).

W r. 1994 prof. K. M. Pietrusiewicz przeniósł się z CBMiM PAN w Łodzi na Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, by na Wydziale Chemii objąć kierownictwo Zakładu Chemii Organicznej, które piastuje do dziś. W r. 1999 został również zaproszony do współpracy z Instytutem Chemii Organicznej PAN w Warszawie, gdzie przez kolejne sześć lat, do r. 2006, kierował Zespołem XIV.

Badania prof. K. M. Pietrusiewicza od samego początku jego kariery zogniskowane były na nowych rozwiązaniach metodologicznych łączących syntezę organiczną z chemią związków fosforu i wniosły w obie te dziedziny oryginalny i znaczący wkład. Obejmuje on tematycznie szeroki zakres dokonań, takich jak: opracowanie nowych metod syntezy mono- i policyklicznych związków heterocyklicznych zawierających atom fosforu w pierścieniu pięcioczłonowym (fosfolany) i sześcioczłonowym (fosforinany), opracowanie nowych syntez makrocyklicznych związków fosforu, wykorzystanie difunkcyjnych fosfonianów i fosforanów (ylidów) jako odczynników olefinujących do stereoselektywnej syntezy enonów a także jako odczynników anulujących do syntezy funkcjonalizowanych cykloheksenonów i izokumaryn, opracowanie stereoselektywnej syntezy enancjomerycznie czystych cyklitolii i fosforanów myo-inozytolu, opracowanie syntezy nieracemicznych P-stereogennych związków fosforu z enancjomerycznie czystego tlenku fenylometylowinylofosfiny jako uniwersalnego substratu (chironu), wykorzystanie aktywności funkcji winylowej związanej z atomem fosforu w chiralnych acyklicznych i cyklicznych pochodnych winylofosfin dla konstrukcji nowych układów heterocyklicznych i ligandów na drodze addycji Michaela, addycji 1,3-dipolarnej, cykloaddycji Dielsa-Aldera, reakcji enowej, reakcji Hecka czy reakcji metatezy olefin. Znaczącym osiągnięciem ostatnich lat było

także odkrycie warunków dla niskotemperaturowej redukcji silnych wiązań fosforylowych P=O przy użyciu słabego odczynnika redukującego jakim jest BH_3 , oraz umożliwienie po raz pierwszy przeprowadzanie selektywnej redukcji silnego wiązania P=O w obecności dużo słabszych wiązań P-estrowych i P-amidowych obecnych przy tym samym atomie fosforu.

W środowisku chemików parających się chemią fosforu i katalizą asymetryczną prof. K. M. Pietrusiewicz jest uznanym światowym ekspertem w dziedzinie syntezy i stereochemii P-stereogennych związków fosforu w formach enancjomerycznie czystych. Jest to z jednej strony konsekwencją uznania dla jego kreatywności i znaczących dokonań w pozyskiwaniu tych cennych związków na drodze syntezy asymetrycznej lub oryginalnych rozdziałów mieszanin racemicznych, a z drugiej, dla jego osiągnięć w dziedzinie projektowania i syntezy nowych typów cyklicznych P-stereogennych ligandów monofosfinowych i difosfinowych zapewniających osiągnięcie wysokich indukcji asymetrycznych (>98% ee) w katalizowanych kompleksami rodu asymetrycznych procesach uwodornienia olefin.

Prof. K. M. Pietrusiewicz wypromował 17 doktorów nauk chemicznych, opublikował 155 publikacji, które były niezależnie cytowane ponad 2400 razy (H = 27). Za swe osiągnięcia naukowe wyróżniony został 3 nagrodami Sekretarza Wydziału III i Sekretarza Naukowego PAN, Srebrnym Krzyżem Zasługi, 2 Nagrodami Rektora UMCS, Nagrodą Naukową Piotra i Marii Curie Francuskiego Towarzystwa Chemicznego oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.